

זמן גאוגרפיה

מאמרים וכתבות בזמן הווה

January 2023

על הפרויקט

"זמן גאוגרפיה" הוא מאגר מידע שיתופי ודינמי המכיל מאמרים וכתבות עכשוויים, בזמן הווה, שנוגעים ורלוונטיים לנושאי הלימוד שלנו בגאוגרפיה אדם וסביבה.

המאגר פתוח לכולכם. מוזמנים ללחוץ על הקישור למאגר כולו כאן ובכל שקף וכתבה להלן. המאגר מקוטלג לפי גיליונות חודשיים, החל מספטמבר 2022 ולפי כותרים מרכזיים - ארץ ישראל, מזרח תיכון, שינויי אקלים, גלובליזציה, גאופוליטיקה, חברה וכלכלה, קיימות ועוד.

גיליון ינואר פותח את השנה האזרחית החדשה 2023. הוא נערך ביום גשום וסוער של סוף ינואר, כמו אומר לנו שאולי מוקדם עדיין להספיד את שנת הגשמים הנוכחית. בגיליון תוכלו לקרוא מאמר של השירות המטאורולוגי על עונת הגשמים, לעקוב אחרי הבחירות הקרבות בטורקיה עם עשרים שנות שלטון של ארדואן, להרחיק עד "הרב כרך" - המגלופוליס הנבנה באפריקה לאורך 5 מדינות וחצי מיליארד תושבים ומשם מזרחה להודו שעוברת את סין במספר התושבים והופכת למעצמה כלכלית. והאמזונס חוזר ומקיים

ט"ו בשבט שמח ופורח, שנת 2023 מוצלחת לכולכם.

אלי דורי, מפמ"ר גאוגרפיה אדם וסביבה. אורנה גינדי, מדריכה ארצית.

January 2023

המזרח התיכון

לקראת הבחירות בטורקיה ב-13.02. האם האופוזיציה תצליח לנצח את הנשיא ארדואן?
ארדואן, מנהיג מפלגת הצדק והפיתוח (AKP) עלה לשלטון ב-2003 כראש ממשלה ונבחר לנשיאות ב-2014 כשהמנדט שלו פקע. ב-2017 עברה טורקיה שורה של שינויים חוקתיים ששינו את שיטת המשטר במדינה ויצרו רשות מבצעת נשיאותית חדשה וחזקה יותר, שאפשרה לנשיא לשלוט באמצעות צווים. שש מפלגות המתנגדות לנשיא המכהן צפויות להכריז על מועמד מטעמן בחודש הבא. על הפרק: ביטול המשטר הנשיאותי, חיזוק הבנק המרכזי וחידוש בקשת ההצטרפות לאיחוד האירופי.
רבים רואים בבחירות הקרובות היסטוריות ומכריעות לעתידה של הרפובליקה.

• [קישור לכתבה](#)

January 2023

מאגר קבצים שיתופי הזמן גאוגרפיה

עולם דמוגרפיה הודו-סין

במערב אין כל חדש, במזרח - הודו עומדת להפוך לאימפריה, סין מזדקנת ומצטמצמת

אוכלוסיית סין מתמעטת ומזדקנת והשלטונות, שפעם כפו את מדיניות הילד האחד מחפשים דרכים לעידוד הילודה. בינתיים הודו, ששברה שיא במספר תושביה, נושאת עיניים לצמיחה בחסות המערב. גוברים הסימנים לכך שאנו חוזים בחילופי דורות בזירה שתקבע מי תהיה האימפריה העולמית הבאה. העולם זקוק לענק תעשייתי וצרכני חדש שאולי לא יחליף מיד את סין, אך ילך לצדה ויוכל להציע לעולם תוצרת חרושתית מעולה במחירים סבירים בני תחרות. הפור נופל על הודו הודו אטרקטיבית למשקיעים ואנשי עסקים בגלל תעשיית ההייטק שלה הצומחת ללא הפסקה,³

• [קישור לכתבה](#)

January 2023

מאגר [קבצים שיתופי](#) הזמן גאוגרפיה

עולם קיימות

נשיא ברזיל הטרי לואיס אינסיו (לולה) דה סילבה יצא למאבק למען האמזונס

יער הגשם של האמזונס, המכסה שטח כפול משטחה של הודו, פועל לבלימת שינוי האקלים על ידי ספיגה של פחמן דו-חמצני בכמויות גדולות. נשיא ברזיל הקודם בולסונרו ראה בניהול האמזונס עניין פנימי וכך פגע במוניטין הבינלאומי של ברזיל. פעילי סביבה, ילידים ותומכיהם תרמו תרומה מהותית לניצחוננו הדחוק של לולה על הנשיא לשעבר כעת לולה מבקש למלא את התחייבותיו למצביעיו בשלל סוגיות, מהרחבת השטחים לילידים ועד עצירת הנסיקה של הפעילות הפירטית לבירוא יערות.

• [קישור לכתבה](#)

January 2023

מאגר קבצים שיתופי הזמן גאוגרפיה

עולם אפריקה עיור

הצצה למגלופוליס הגדול בעולם: עיר ענקית לאורך אלף קילומטרים ו-5 מדינות

אפריקה היא ביתם של 17 אחוזים מאזרחי העולם, כלומר 1.4 מיליארד איש. אולם עד שנת 2100, האו"ם צופה שאוכלוסייתה תגדל כמעט פי 3 ותגיע ל-4 מיליארד - 40% מהאוכלוסייה העולמית. מומחים מאמינים שכחצי מיליארד איש יחיו בתוך המגלופוליס "רב כרך" - המשתרע מאביג'אן שבניגריה ועד לגוס שבחוף השנהב, דרך מדינות גאנה, טוגו ובנין - בשלב זה. למעשה כבר עד 2035, אוכלוסיית האזור צפויה להגיע ל-51 מיליון איש. לדברי מומחים, זו יכולה להיות חזית הפריחה הכלכלית של היבשת.

• [קישור לכתבה](#)

January 2023

מאגר קבצים שיתופי הזמן גאוגרפיה

ישראל אקלים

דצמבר היה שמשי ושחון ואז הגיע פרק הגשם ששינה את התמונה

האם הצליחו גשמי האירוע בדצמבר לסגור את הגירעון בגשם המצטבר מתחילת העונה? האם פרק הגשם של סוף ינואר ישנה את התמונה? במרכז הארץ ובמיוחד בצפונה התשובה לכך שלילית על פי סיכום של השירות המטאורולוגי מ- 19.01.23, אולם בדרום הארץ הכמויות המצטברות כעת עולות על הממוצע לתקופה המקבילה. זה הזמן להיכנס לאתר של השירות המטאורולוגי ולראות את מכ"מ הגשם ששב לחיים וסיכומים אקלימיים ופרקי העשרה חשובים לתלמידים. מומלץ.

- [קישור לאתר](#)
- [קישור למכ"מ גשם](#)
- [קישור לכתבה](#)

January 2023

מאגר קבצים שיתופי הזמן גאוגרפיה

זמן גאוגרפיה

גם אתם מוזמנים לתרום למאגר ולספרייה
המתהווה שלנו.

שתפו אותנו בכתבות ומאמרים שקראתם ובמערכי
שיעור שבניתם על סמך חומרי הקריאה ואנחנו
נפרסם אותם בגיליונות הבאים.

January 2023

מאגר קבצים שיתופי הזמן גאוגרפיה